GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Šibensko izdanje (II)

TRIBUNA

Poštarina plaćena

IZLAZI SVAKI DAN

UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Miloša.

UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Miloša. Telef. 44.

PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo din. 35.

Primerak 1.- din.

GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju | Četvrtak 15 aprila 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 86

Kratke vesti

— NA KOREANSKOJ obali vladala je velika bura. Deset ribarskih čamaca je potopljeno, 16 ribara se utopilo. Ne zna se za sudbinu 61 ribara.

— PREMA VIJESTIMA iz Londona upućena je vrlo jaka kaznena ekspedicija u pobunjeno područje Vaziristan u sjeverozapadnoj Indiji. Ekspediciji je glavni cilj da uhvati vođu pobunjenika, čuvenog fakira iz Ipija. U pobunjeničkom području nalaze se već dvije engleske brigade.

— POSLIJE pobjede pretsjednika belgijske vlade Van Zelanda očekuje se, kroz nekoliko dana, rekonstrukcija njegovog kabineta.

— AUSTRIJSKI ministar unutrašnjih djela Glajzer Herstenan otputovao je sinoć u Berlin. Ovu posjetu on čini u svojstvu svog ranijeg položaja direktora austrijske vojne arhive.

— PORED opšte dozvole o radu Zagrebačka gradska opština zabranila je otvorenje filijale firmi „To-ta u Zagrebu.

— PREMA izjavi ministra financija Američka Unija neće mijenjati vrijednost dolara u zlatu.

— AMERIČKI vrhovni sud odobrio je Vagnerov zakon o priznanju radničkih sindikata.

— U POŽAREVCU će se ovih dana uditi jednom seljaku koji je 1918 god bio pretsjednika svoje opštine.

— NA jučerašnjoj sjednici britanske lade razmotrena je situacija efikasnosti odbrane iz vazduha, pa su odobreni nov rediti.

— GRČKI premijer Metaksas primio je jučer ministra prosvjete Rajha g.Rusta predao mu order velikog krsta Feniksa ojim ga je odlikovao kralj Đorđe.

— PRETSJEDNIK poljske republike rimio je jučer u specijalnu audijenciju aršala. Ridž-Smiglija, zatim ministra poljnih poslova Beka I druge ministre

Nevrijeme nad Splitom

Split, 15 aprila

Već je sezona stranaca počela a vrijeme nikako da se popravi. Kao da smo jeseni. Danas pak padala je čitavog dana tako jaka kiša. da su mnoge ulice bile formalno poplavljene. Naročito od Općine voda je poplavila čitavu ulicu. tako da je bilo nemoguće proći, U više trgovina i magazina ošla je voda, tako da ima i štete. (ć)

Kinezi i prohtjev za život

Do interesantnih zaključaka došli su neki naučenjaci u tome koliko je kome čovjeku potrebno zemlje da se može pomoću nje ishraniti .Tako Francuz i Nijemac mogu pristojno da žive od jednog jutra oranice. Kinez se zadovoljava sa pola jutra. Japanac sa četvrtinom on je najskromniji na svijetu. Nasuprot tome, Amerikancu iz Unije potrebna su najmanje dva jutra da bi svoje najvažnije potrebe pokrio. Razlika se ijelom javlja u intenzitetu obrade zemljišta, a dijelom u samim životnim navikama pojedinih naroda. Tako se Kinez zadovoljava sa pola manje hrane ego Evropljanin, a Japancu je dovoljna za održavanje života četvrtina hrane, oju troši Nijemac ili Francuz.

Uklonjene žice sa jugoslovensko-bugarske granice otvaraju

nove puteve opšte saradnje

dvaju bratskih naroda — Govor dr A. Korošca iseljenicima

Službeno saopštenje beogradskih razgovora

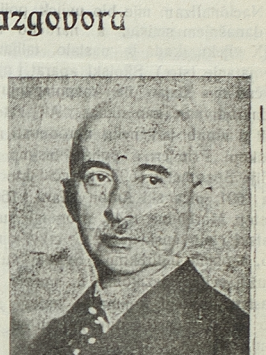
SOFIJA, 15 aprila (o) U vezi nedavno sklopljenog pakta između Jugoslavije i Bugarske sa granice je skinuta bodljikava žica, Ovom aktu bugarska štampa posvećuje naročitu pažnju. Ona ističe da je ovaj značajan akt mogo doći samo poslije potpisivanja pakta o večnom prijateljstvu kao napose blaženopočivšeg Kralja Ujedinitelja i Kralja Borisa. Uklonjene žice sa granice otvaraju nove puteve opšte saradnje bratskih naroda.

SOFIJA, 15 aprila (o) „La parol Bulger« zvanički vladin organ, posvećuje svoj jučerašnji uvodnik razgovorima koji se ovih dana vode u Beogradu. Inostrani posmatrači u Beogradu sa skepsom su gledali razgovore i sklapanje prijateljstva između bratskih zemalja Jugoslavije i Bugarske. Ali politika mira iz Beograda je nastavljena sporazumom Beograda i Rima. U svojoj aktivnosti pretsjednik jugoslovenske vlade i ministar spoljnih poslova dr Stojadinović radiće u duhu velikih ideja Kralja Aleksandra pošo je i dalje. Danas su u Beogradu turski ministar koji će manifestovati nesamo jedinstvo Balkanskog sporazuma, već i pojačanu nacionalističku notu Balkana svojstvene novoj, Kemalovoj turskoj.

BEOGRAD, 15 aprila (g) Nočas u 1 sat otpočela je radio-emisija na naše iseljenike širom svijeta. Radio-emisiju otvorio je svojim govorom ministar unutrašnjih djela g. dr Anton Korošec, u kome je iznio program vlade dr Stojadinovića i svoje poglede na međunarodnu politiku i njene struje. Vlada se bori za uspostavu demokratije, jer je ona dio psihe našega naroda i zato je sasvim prirodno da su mu tuđi koliko komunizam toliko i fašizam.

U izvršenju svojih pogleda ministar g. Korošec oborio se na liberalizam u privredi pledirajući za dirigovano gospodarstvo koje je, danas, životna potreba. Treba imati na umu da demokratija nije anarhija. Sasvim je razumljivo da se u dirigovanoj privredi nesmije ubijati privatna inicijativa. Privredan život naše zemlje mora se urediti tako da bude kruha za sve građane. Mi želimo da naša polja ne leže pusta, da naše vode ne teku neiskorištene, mi hoćemo hljeba za svih. Svoj govor održan na slovenskom jeziku završio je sa pokličkom: Bog živi!

BEOGRAD, 15 aprila (g) Turski ministri u pratnji dr Stojadinovića i generala Marića otputovali su jutros za Kragujevac gdje će razgledati institucije i okolicu. Večeras turski ministri putuju za Sarajevo gdje im se sprema veličanstveni doček. Iz Sarajeva turski gosti odlaze za Jadran, gdje se već nalaze njihove gospođe.

ISMET INENI

BEOGRAD, 15 aprila [g] Sinoć je izdano zvanično saopštenje sa sastanaka turskih ministra sa ministrom dr Stojadinovićem.

U saopšteniu se kaže da su sastanci omogućili razmjenu gledišta. Tri ministra u toku svojih sastanaka mogli su i ovoga puta da utvrde istovetnost svojih pogleda na sva pitanja koja interesuju obe zemlje. Ispitana su stanja njihovih međunarodnih obaveza i sa zadovoljstvom su konstatovali da su sve te obaveze u saglasnosti sa težnjama politike Balkanskog sporazuma i principa na kojima se osniva Društvo naroda, ove obaveze služe interesima obiju zemalja kao i opšteg mira.

22 aprila sastanak Musolini—Sušnik

Dr SUSNIK

RIM, 15 aprila [a] Agencija Stefani javlja: Austrijski savezni kancelar dr Sušnik stići će u Veneciju 22 aprila gdje će se sastati sa pretsjednikom vlade g. Musolinijem.

U pratnji kancelara Sušnika nalazi se i ministar dr Guido Smit.

Pretsjednici prijateljskih vlada održaće u Veneciji duža konferisanja.

POSJETA DR ŠAHTA BRISLU NIJE SENZACIONALNOG KARAKTERA

BRISL, 15 aprila [r] Ministar Rajha dr Šaht primio je sinoć novinare i dao im kraću izjavu o svome boravku u Belgiji. Dr Šaht je napomenuo da njegova posjeta Brislu nije neke senzacionalne naravi. Njegova posjeta guverneru belgijske Narodne banke istina došla je u momentu krupnijih događaja na privrednom polju, ali oni nemalu ništa zajedničkog sa njegovim boravkom u Brislu. Nakraju je g. dr Saht napomenuo da privredna saradnja dvaju zemalja može doći samo po uređenju političkih odnosa.

Sinoć je dr Saht imao duži sastanak sa pretsjednikom vlade Van Zelandom nakon koga su prisustvovali gala večeri koju je priredio njemački ambasador u Brislu u čast dr Sahta.

Princ Nikola na putu za francusku rivijeru

BUDIMPEŠTA, 15 aprila (r) Jutros je stigo u Budimpešti svojim avionom bivši rumunjski princ Nikola sa svojom suprugom. Oni se nalazu na putu za Beč odakle će otputovati na francusku rivijeru na odmor. Princ Nikola namjerava se stalno nastaniti u Italiji.

— POSLIJE PREDAJE predmeta o samostalnosti Aleksandrete Društvu naroda, stanovništvo se smirilo. Većih incidenata nema.

Plenum Društva naroda zasjedaće 26 maja

ŽENEVA, 15 aprila [r] Objavljen je dnevni red vanredne sjednice plenuma Društva naroda koja će se održati 26 maja o. g.

Daljnji nemiri u Palestini

JERUSOLIM, 15 aprila [r] Palestinska vlada sprovodi vanredne mjere kako bi zemlji obezbjedila mir. Jedan nacionalistički vođa je protjeran, a 4 jevrejska ekstremista zatočena.

ISTORIJSKE BELEŠKE

JUGOSLOVENI I ISTRA

Danas, kad su uspostavljeni prijateljski odnosi (nuova era tra Jugoslavia e Italia) ne može se preći ravnodušno preko jugoslovenske narodne manjine u Italiji, a naročito ne one u Istri. Njeno pitanje opstanka danas smatramo dosta aktuelnim.

Veseli nas, što je u nedavnom ugovoru između Italije i Jugoslavije predviđeno, da će i to pitanje biti uzeto u obzir. Naročito nas interesuju prosvjetne prilike — mogućnost obnove narodnih škola.

Svi znamo, da danas Jugosloveni u Italiji nemaju ni jedne narodne škole. Zašto ? — Na temelju nacionalnog principa!

Da li talijanski narod ima na to pravo neka govore historijske činjenice.

—·—

Nacionalizam nije bio uvijek pojiman u današnjem smislu, a naročito ne u XIX vijeku (kada je nastalo talijansko svojatanje Istre). Školski aparat i njemu slično nije stajao na raspolaganju za odnarodivanje kao danas. Ali zato su bili u službi talijanske narodnosti njeni biskupi. Primjeri : puljski biskup Klaudije Sozomena 1593, porečki Lipomena 1601, pićanski Anton Zara 1604, I Anton Marehtina 1644, progonili su hrvatski i slovenski jezik u crkvi direktno, a ostali indirektno, Svuda su se služili svojim jezikom, u upravi i u nastavi. Obitelji, kojima je mnogo stalo do upliva i časti indirektno su se talijanizirale.

Par primjera:

Patricijske obitelji u Cresu: Colombis, Petris i Moise bijahu rodom Hrvati. Pregledom t. zv. genetičkog stabla porodice Francesco Colombis, nazvan Vitabreve u Cresu, nalazimo da se je ta obitelj zvala god. 1315 Golubić.

U dokumentima spominje se neki Petrino Hrvat iz Cresa. Jasno nam je da je to Petrls. Moise su Uskoci iz Senja. došli u Cres 1444. — Poznat je glagoljaš Nikola Mozes. iz Cresa iz vremena reformacije, pa često spominjani gramatik talijanski glasoviti opat Moise (Tamaro: Il trattato di Londra— Milano, Treves 1918, pag. 25), koji je sastavljao jugoslovenske pjesme, štampane od njega samoga u Mlecima, od kojih su neke, — po 'zabludi njegovoj — postale popularne u Cresu, kao na pr. „Tužna Kate».

Tako vidimo, da i ono što se je odavno držalo Talijansko nije uvijek talijansko.

O tome nam najbolje svjedoči talijanski jezik, kojim se govori na Rijeci. Duh toga jezika — sintaksa i akcent — nema ništa talijanskoga.

Pa i jezik u Lošinju nije mletačko narječje, nego toskansko, koje se je kasnije naučilo u skoli, pa prilagodilo mletačkome.

Iz historijskih dokomenata (koje mi nije moguce sve ovde iznijeti) vidi se, da uz zapadnu obalu Istre ima malo po malo naseljenog življa mletačkoga. Ostale su još moguće nekoje činovničke ili plemičke posjedničke obitelji u gradićima i unutrašnjosti, ali među njima ima i potalijančenih Jugoslovena.

Sve ostalo je more slavensko, koje i u današnjem stanju uza sve nehotično i hotično talijančenje kroz štoljeća prekriva Istru i prekida njihov uzani pojas na zapadnoj obali i to na 7 mjesta: 1) kod Milja (Žavle), 2 kod Kopra (Lazaret), 3 između Pirana i Umaga (Zambratija), 4 izmedu Umaga i Novigrada (Lovrečica) 5 izmedju Novigrada i Poreča (Vabriga), 6 izmedju Poreča i Vrsara (Fontane), 7 izmedju Rovinja i Pule (Peroj i Stinjan).

Jugoslovena ima nesrazmjerno više, nego Talijana. Oni su naselili Istru u isto doba. a i prije njih, pa je zato talijansko nacionalno svojatanje Istre bez temelja. JERKOVIĆ STJEPAN

JOSIP DVORAČEK
Moderna mehanička radiona. Električno autogensko varenje blokova za motore, automobile i slično.
ŠIBENIK

Podmirite pretplatu !

Dekadensa u muzičkom stvaranju

Sibenik, 15 aprila

Na održanom predavanju u priredbi »Ženske zadruge" a na temu »dekadansa u muzičkom stvaranju« predavač je u početku iznio žalosno stanje, u kojem danas stoji svekoliko muzičko stvaranje On je iznio pregled historičkoga razvitka opere u najkraćim potezima. U tom razvitku on se je zadržao kod svakog slučaja, gdje je muzika došla pod utjecaj materijalnih sredstva, a onda opet kao za reakciju, gdje je ona opet dobila svoja samostalna slobodna krila, te razvila svoju djelatnost u punoći duhovne slobode a u službu čiste umjetnosti. Zadržao se je ponešto kod Verdia i kod Wagnera, kojih je vrijednost u razvitku operne muzike naročito podvukao. I današnje doba tretira predavač kao odraz kržljavog i nedoraslog shvaćanja prave umjetnosti. Predavač je tačno analizirao pojam umjetnosti, služeći se teorijama Benedetta Crocea, Emila Meumanna, Haasa te Emila Lucka-sa. Prema ovima, on je tačno odredio pojam umjetnosti i umjetnika. Iz ovoga je stvorio jasno uvjerenje, što je umjetničko djelo, razliku između umjetnosti i senzacije, između stvaralačkog rada i artizma. On dopušta, da se u sporazumu s ljudskom civilizacijom provodu sve afirmacije ljudskoga društva, ali energično odvaća ljudstvo od tih dviju posve divergentnih pojmova. O umjetničkom djelu govori on kao o djelu, stvorenom u savršenoj formi a pod okriljem utisaka reflektiranih iz duboko nutarnjega proživljavanja. Forma pak kao glavni oslonac kod svih presudivanja savršenih stvaralačkih jedinica ne nalazi se ni u najmanjem u svemu, što poprečni ljudi prolaznim tvorevinama pripisuju (plesnoj muzici, efektnim kantilenama i svim senzacijama, koje se isključuju prigodom društvenih sastanka) Predavač je takao i pitanja slušanja radia. podvlačeći naročito nuždu, da se već jednom počne sa slušanjem prave umjetničke tvorbe.

Predavaona „Ženske zadruge« bila je posvema puna, pa je to dokaz, koliko ljudi u ovome gradu cijene muziku sve što je s tom visokom umjetnošću u vezi Odobravanje publike moglo je biti predavaču najveći dokaz, da ga je on razumjela, te se s njegovim preciznim izlaganjem posvema sporazumila. (a)

Conseil international des Femmes-Presidence Bruxelles

ZAHVALJUJE ŠIBENIKU NA GOSTOPRIMSTVO

Regle d'or: Faites à autrui se que vous voudriez qu'on vous fasse.
Pravilo: Činite drugima ono što bi htjeli da drugi Vama učine.

Ovo zlatno pravilo mogli bi da poslužuju svim društvima. Tako stoji na pismu gornjeg društva. Odlična belgijanka madame Boël koja je bila u oktobru pr. g. birana za Pretsjednicu Internacionalnog kongresa žena u Dubrovniku. Njen boravak u našoj Dalmaciji, svratio je interes belgijanki, koje su boravile medju nama dvije sedmice. Na njihovom povratku u Belgiju saopštile su istoj svoje zadovoljstvo i ljubeznost koje su ovdje proživele. Madame B. Boël, koja je i član uprave ovog uglednog društva čije su članice kod nas boravile, pisala je ovih dana gospodi Jadronji i zahvalila se sa riječima: *«Belgijanke društva Y. W. C. A. su se povratile ushićene iz Vaše lijepe zelje i saopštile mi ljubeznost sa kojom su bile susretane i o im je pokazana velika pažnja od Vas od gospodina Konzula na čemu svim osobito Vama gospodjo i gospodin Konzulu od sveg srca zahvaljujem.*

v. r. B. Boël.

Od Društva za Vaspitanje Mladi Djevojaka u Anvers-i, potpisano od M dame Demeure, koja je predvodila članice i s njima logorovala na našoj Jadriji stiglo je pismo belgijskom konzu i njegovoj gospodji Jadronja, u koje se veoma laskavo izražava o njihovo boravku u našem kraju sa riječima *„Mi ćemo sačuvati jednu neizbrisiv uspomenu iz Jugoslavije te lijepe zmlje i našeg logorovanja na divnoj Jadriji, a nadasve o gostoprimstvu ko nam sa svih strana bijaše ukazano. Zahvaljujemo svima osobito gospodji*

ING. M. MARTINIS

O mjerilu vrijednosti materijalnih i duhovnih dobara - o novcu

(nastavak)

Ovo mjerilo predstavljeno je prosječnom cijenom ili nivom cijena koja se dobiva

= cjelokupni promet dobara u novcu = količini novčanica x brzini kolanja / cjelokupnom količinom prometnute robe

= 1. kupovna moć novca = indeksni brojevi. Prema vrsti i količini uzetih dobara za kalkulaciju dobiva se više nivoa cijena :

1. Nivo cijena od dobara potrošnje (konzuma) i rada.
2. Nivo cijena od dobara za upotrebu ili
3. Od sume pod 1. i 2.
4. Nivo cijena čitave produkcije i napokon
5. Od sume pod 4) i financijskih operacija što predstavlja cjelokupni promet jedne zemlje.

Nivo cijena produkcijone sfere je nemoguće apsolotno ustanoviti, ali približno je jednako 1-2 (indeks cijena veletrgovine + indeks troškova uzdržavanja).

Time smo dobili nivo mjerenja, oko kojeg asciliraju subjektivne vrijednosti pojedinih dobara. I pri konstantnom nivou porast cijena jednih dobara ide na račun smanjivanja cijena drugih dobara.

Indeksni brojevi se dakle izračunavaju, ako se uzme stanovite skupine ekonomskih dobara koje predstavljaju izdatke. Ove se pak skupine dobara mijenjaju u prostoru i vremenu, budi uslijed promijene ljudskih potreba ili promijene svojstva samih dobara ili uslijed promijene mišljenja o relativnoj važnosti pojedinih dobara. Iz toga slijedi da se indeksni brojevi ne mogu jednostavno uspoređivati ako se promijenio karakter same potrošnje. Za riješenje ovog problema potrebno je postaviti kriterij i definiciju o ekvivalentnosti dvaju skupina ekonomskih dobara. Skupine su onda ekvivalentne, ako dvjema osobama istih potreba i istog osjećaja i rasuđivanja daju isti realni prihod za zadovoljenje njihovih potreba. Jasno je da je uspoređivanje sve teže, čim su te dvije osobe udaljenije u prostoru i vremenu. N. pr. neda se uspoređivati relativna vrijednost automobila današnjeg doba i doba Faraona u odnosu na slučne osobe. Ili relativna vrijednost između leda i goriva u odnosu na Hotentote je sasma druga nego u odnosu na Eskime. Prema tome riješenju problema može biti samo približno i to da se usporedi prihode sličnih osoba ili da se upotrijebi indirektna metoda t. j. uspoređivanje cijena ekvivalentnih skupina ekonomskih dobara. Prema slučaju može prva ili druga metoda biti prikladnija. Kako se vidi, mjerilo vrijednosti ima frapantnu sličnost s mjerilom dužine koje se mijenja u prostoru i vremenu. Mjerila mogu biti ekvivalentna a nikako identična.

Pri promjeni nivoa cijena ima se jedinic valute jednog nivoa pretvoriti u jedinicu v lute koja odgovara drugom nivou t. j. na njezinu ekvivalentnu vrijednost. U slučaju p da nivo cijena padne mora logično nasta opće zaduženje ako se na novi nivo upotre neodgovarajuća jedinica prvog nivoa.

Isti kriterij ima vladati kod preračunvanja nivoa cijena jedne države na nivo cij na druge države, jer jedna valuta koja je sto tako podvrgnuta raznim uplivima nije kako prikladno mjerilo vrijednosti za dru valutu. Ovde dolaze samo dvije mogućnost

1. Konstantni valutni kurs a promijenjl vi omjer nivoa cijena dviju država, ili
2. Omjer nivoa cijena kao baza račun nja a promjenjljivi valutni kurs.

Prije rata, zemlje zlatnog važenja ima su međusobni konst. valutni kurs, usprkos se nivo cijena kolebao u pojedinim zemlj ma. Međutim poslije rata internacionalni sp kulativni kratkoročni kapital doprinio je vi puta pojačanju finansijske katastrofe. Tako USA u 1929 uslijed špekulacije s efektir izgubila za malo sedmica zlata za više 400 miljona Reich—maraka uslijed monet nog bijega ovog inostranog novca. To je jedan od razloga da je Engleska 1931 u nula zlatni standard. Jedino pak sredstvo se ukrote ovi kratkoročni kapitali, je da valutni kurs ostavi slobodan to jest da se zabere za internacionalnu kalkulaciju om nivoa cijena pojednih država.

(nastaviće se)

GRADSKE VIJESTI

Težačko—staleško udruženje održalo je skupštinu

Split, 14 aprila.

Održana je godišnja skupština težačko—staleškog udruženja koja je bila veoma dobro posjećena. Govornici bavili su se često staleekim pitanjima koji duboko rasijecaju u njihov život. Osobito se je mnogo oborilo na kriumčarenje vinom, uslijed čega ne samo da birači imaju štete, nego i država. Predsjedao je g. Marin Bubalo, pretsjednik Udruženja. U novu upravu su ušli : kao pretsjednik Marin Bubalo, potpredsjednici Paško Blažević i Ivan Kovačić Pavlina, 5 odbornika iz Splita i 3 iz okolice (Solin, Stolaća i Žrnovnica). Osim toga izabran je nadzorni odbor i časni sud. (ć)

Dijete izgrizeno od štakora

Siromašne obitelji ne samo da često ostaju bez i najpotrebnijeg zalogaja, nego su često prisiljeni da, trbuhom za kruhom, ostave svoje nedorasle sinove i kćerkice same kod kuće, dok oni trče od nemile do nedrage da barem nešto zarade. Nije zato ni čudo da se taj, silom prilika ostavljenoj djeci, nešto dogodi.

Tako je juče Mila Kuzmanić, žena bes poslenog radnika, koja je ostavila kćerkicu Terezu od 7 mjeseci samu kod kuće. Kako „stan" gdje su oni stanovali nije uopće stan, štakori, kojih ima nebrojeno okolo kućice, jer je tu prije bila štala, izgrizoše djetetu glavu. Kad se je majka povratila našla je dijete u krvi, te ni brza intervencija u bolnici nije uspjela da spasi dijete, koje je u mukama preminulo. (ć)

Rad komisije pomorsko uboške Zaklade

Komisija zaklade čiji je cilj da pomaže iznemogle i bolesne pomorce, zasijeda ovih dana u Splitu. Ona ima da riješi 55 novih molba za pripomoć, te 3 žalbe. Osim toga će se zaključiti dali da se jedan dio novca kojeg ima tu Zakladu investira u zgradu, koja bi no sila dosta koristi. Ako se to odluči, više je nego sigurno da će se ta zgrada podići na Wilsonovoj obali. Komisiji je predsjedavao g. Visin, načelnik. Direktor pomorskog saobraćaja Split. (ć)

☐ U SPLIT je stiglo 75 čehoslovačke dijece, koja će sprovesti mjesec dana na Lopudu kod Dubrovnika. (ć)

☐ U NEDJELJU je godišnja skupština Nar. Ženske Zadgrue. (ć)

G. ANTE MLADINOV objašnjava kako je došlo do zadnjih napadaja na Šolti

Grohote, 12 aprila.

U vezi naše vijesti iz Splita o krvavom napadaju na Šolti poslao nam je gospodin Ante Mladinov, označeni napadač, pismo u kome kaže :

U dvorištu moje kuće dana 5 aprila oko 8 sati navečer čuo sam galamu od nekih lica. Kako to redovno svake večeri biva i time me smetaju u noćnom počinku opomenuo sam nepoznate da se udalje iz dvorišta. U tome sam bio po jednom od prisutnih udaren štapom. Bojeći se da ne budem još udaren pobjegao sam kući, znajući da ih ima više, dok sam ja bio sam. Ne odgovara istini da sam ja Mateljan Ivana udario nožem, već je zapravo on ili jedan od njegovih drugova mene štapom udario. Da je Mateljan tog časa bio udaren i zadobio teže ozlede nožem nebi po selu šetao do 11 sati u noći t. j. puta 3 sata.

O pričanju (mojih mještana) da sam poznat kao »napadač« i „sljedija" i »nafrsit« ne ču da govorim. Moje vladanje je cijelom selu poznato i nikad nisam sudjelovao u kakvim tučama ili sličnim napadima, a je li naprotiv tko drugi, mene se netiče. O sebi je teško govoriti pa upućujem javnost da se za informacije obrati općinskoj upravi. Vjerujem da će stvar biti predana nadležnom sudu gdje ću biti u stanju dokazati svoj alibi i time pobiti lažne navode nesavjesnog dostavljača, koji mi je i ovim putem htio naškoditi dobrom glasu, koji uživam u općini i van nje.

Zahvaljam uredništvu

MLADINOV ANTE p. Petra.

Pretstavnici 59 sela pokrenuli akciju: za poboljšanje gospodarskih prilika u šiben. srezu

Šibenik, 15 aprila.

U prostorijama „Seljačke Sloge" održan je jučer skupni sastanak povjerenika Gospodarske Sloge iz svih 50 sela šibenskog sreza, na kojem je pokrenuta akcija za poboljšanje teških ekonomskih prilika poljoprivrednika i vinogradara. Sastanku su prisustvovali g.g. Dane Škarica, Šime Belamarić i I. Cvitan, težak iz Zatona, kao sreski povjerenik Gospodarske Sloge. U prvom redu raspravljalo se o potrebi dobavi modre galice uz povoljne cijene, da vinogradari budu mogli što lakše nabaviti potrebite količine. Vinogradari se boje, da će se modra galica osobito ona bolje kvalitete prodavati mnogo skuplje nego li ranijih godina, pa kako će ove godine radi čestih kiša šibenski vinogradari utrošiti oko 30 vagona modre galice i u koliko galica poskupi oni se boje da će teško moći do nje doći. Nadalje je na sastanku bilo govora o potrebi izgradnje središnjih vinskih podruma u kojima bi se mogla smjestiti sva sjevero dalmatinska vina i svesti na jednaku gradaciju, a potom izvažati na vinska tržišta u unutrašnjosti i inozemstvu. Da je središnji vinski podrum već izgradjen — rekao je g. Škarica — moglo se i ove godine izvesti u Švicarsku i Belgiju veća količina šibenskih vina. Švicarski i belgijski konzumenti tražili su u prvom redu veliku količinu naših vina, koju je teško odjednom bilo servirati a s druge strane tražena su tipizirana vina jednake gradacije i kvalitete. To se moglo jedino preko središnjeg vinskog podruma, pa zato treba poraditi, da se od predvidjenih 10 vinskih podruma izgrade o državnom trošku najmanje četiri na području Primorske banovine, od kojih jedan bezovjetno mora da bude podignut u Sibeniku kao centru sjeverne Dalmacije.

Pošto je konferencija vinogradara i pretstavnika sjevero — dalmatinskih vinarskih zadruga, kojoj je prisustvovao gospodin Milan Novaković, pomoćnik ministra poljoprivrede završila negativno i jer država ne namjerava graditi vinske podrume o svom trošku prihvaćena je bila jednodušno rezolucija, koja će biti upućena mjerodavnim faktorima. Rezoluciju su potpisali svi povjerenici Gospodarske Sloge ii pretstavnici vinarskih zadruga u Šibeniku i šibenskom srezu. U njoj se ističe potreba gradnje vinskog podruma o državnom trošku, a vinogradari su spremni sa svoje strane ustupiti bespla-no državi potrebiti teren, djelomično besplatno radnu snagu i 3 Dinara po hektolitru uskladištenog vina. Nadalje se traži, da vinogradari budu oslobodjeni mnogih državnih, banovinskih i opštinskih taksa i nameta, te da se zabrani pravljenje vina nedozvoljenim sredstvima. (t)

Advokat M. Dominis riješen od optužbe

da bi bio nagovarao svjedoke na krivo svjedočanstvo

Šibenik, 15 aprila.

Jučer je sa podvustručenim interesom nastavljeno sudjenje pred krivičnim senatom okružnog suda M. Dominisu, umirovljenpm sudskom savjetniku i advokatu u Biogradu n—m i ostalim suoptuženicima. Na jučerašnjem pretresu nastavljeno je čitanjem spisa istražnog postupka vodjenog protiv Josipa Silobrčića i drugova, optuženih i riješenih svo jedobno da su bili članovi ustaških organizacija u sjev. Dalmaciji. Po završetku dokaznog postopka govorio je zastupatelj optužbe g. Jakov Dubokoviić, a potom je govorio opt. Dominis, koji je za se i trojico suoptuženih tražio da budu oslobodjeni.

Vijećanje je trajalo preko jednog sata. Pretsjedatelj sudskog vijeća g. Šižgorić, pošto su članovi vijeća zauzeli svoja mjesta proglasio je osudu, kojom su svi optuženici u smislo § 280 k. p. u pomanjkanju dokaza oslobodjeni od optužbe. U opširnom obrazloženju predsjedatelj je naveo na osnovu kojih činjenica je sud stekao uvjerenje, da optuženici ne mogu odgovarati za djelo radi kojeg su optuženi. U prvom redu optužnica protiv Milana Dominisa, kao i druga protiv Jačana, Sikirića i Strmote bazira se na iskazima svjedoka Ćotre, kojemu sud obzirom na njegovu poročnost nije mogao pokloniti vjere. Što se pak tiče ostalih suoptuženika — kaže predsjedatelj — oni su bili pred sudom za zaštitu države ispitani kao svjedoci pod zakletvom i sud nije mogao steći uvjerenje da su svjesno iskazali neistinu. Na njihove iskaze u istrazi ne mora se sud osvrćati, jer su tada bili ispitani kao osumnjičeni, pa kao takovima propisi krivičnog zakona dozvoljavaju da udese svoju obranu kako im najpolje konvenira.

Državni tužilac g. Dubokoviić uložio je reviziju gleđe odriješujuće osude za opt. Jačana, Strmotu i Sikiriića, a glede advokata Milana Dominisa se zadovoljio. (t)

(nastavak sa druge strane)

gospodinu Jadronji konzulu na ljubeznom prijemu i susretljivosti pokazanom za vrijeme našeg boravka u Šibeniku. — Zahvaljujemo gospodji Jadronji na albumu jugoslavenskih plesova sa pjesmama, koje će naše članice čim skorije da iste nauče, jer su se oduševile za vrijeme boravka sa tim krasnim narodnim igrama u plesu i pjesmi. Zahvaljujemo na cvijeću i ispraćaju svima pri našem odlasku. Mi smo se u istinu osjećali medju Vama, kao da ste jedan deo naše zemlje." (a)

☐ KRUH JE POSKUPIO od danas za 0.50 dinara po kilogramu. O poskupljenju kruha donijeli su pekari zaključaak na jučerašnjem sastanku pekarske sekcije održanom pri Udruženju zaaatlija. Po tom se od danas prodaje crni kruh 3 din, polubijeli 3.50 i bijeli 4 dinara po kg. Do poskupijenja kruha navodi se došlo je uslijed poskupljenja brašna i žitarica. (t)

☐ ŠEF INSPEKCIJE RADA pri banskoj upravi u Splitu g. Mario Nikolić, boravio je ovdje u vezi uređenja poslovnih odnosa između radnika uposlenih na izgradnji tvornice aluminiuma u Lozovcu i njihovih postodavaca. Osim toga je g. Nikolić intervenirao i nastojao izgladiti spor između obalsko-bremenarskih radnika I mjesnih trgovaca. (t)

☐ TEŠKO RANJEN prevezen je u mjesnu banovinsku bolnicu Ivo Ničeno, lučki radnik iz Šibenika, koji je nastradao na obali pri prenosu jedne željezne skele. Ničeno je pri tome zadobio težu ozledu na nozi i zadržan je u bolnici do ozdravljenja. (t)

☐ PRIZIVNA RASPRAVA u građanskoj parnici između Blaža Ercegovića, bivšeg kuhara na parobrodu „Kozjak« i pok. Paške Bogavčića održana je jučer pred civilnim senatom radi din 6.000. Radi toga što je Ercegovićeva tužba bila odbijena. on je na 29 januara ov. god. na obali napao nožem tuženog sad pok. Pašku Bogavčića i zadao mu smrto nosnu povredu na utrobi od koje je sutradan preminuo. Do kojl dan će se protiv ubice Ercegovića održati krivična rasprava, a na jučerašnjoj raspravi sud se pridržao izdati riješenje. Raspravi je prisustvovao Ercegović u pratnji uzničkog čuvara, jer je izveden bio iz istražnog zatvora u kojemu še nalazi od dana spomenutog učina. (t)

☐ FILM „PRINCESA KORALJA« u Zlarinu, počeće se snimati 5 dojdućeg mjeseca, kojeg dana stiže u Zlarin preko Šibenika filmska družina. Između ostalih naših glumaca dolaze gđa ita Rina i Svetislav Petrović, pa obzirom na to, da će se u filmu „Princesa Koralja« snimati osim brušenja, izradbe i lova koralja još i mnoge druge interesantne ljubavne scene u Šibeniku vlada jak interes. (t)

☐ JAVLJAJU NAM IZ BENKOVCA da je ondašnjoj žandarmerijskoj stanici prijavila Sarić Ilinka da je njena služavka obila ormar iz koga je odnila 1250 dinara, te novcem pobjegla. Žandarmerijska patrola, koja je pošla za bjegunicom, pronašla ju je i oduzela joj novac. Služavku Mandu patrola je uhapsila (m),

☐ SJEDNICA ZAJEDNICE DOMA I SKOLE pri učiteljskoj vježbaonici održana je sinoć uz veliko učešće roditelja. Na sjednici su se pretresali uspjesi učenika—ca vježbaonice, te su učitelji podnjeli roditeljima referat o uspjehu njihove djece i načinu kako bi njihova djeca brigom postigli još bolje rezultate. (t)

☐ SIN PUCAO I TEŠKO RANIO OCA u selu Stankovcima, što je otac namjeravao prodati neke zemlje i prisiljavao sina da potpiše kupoprodajnu pogodbu. Stari Božo Morić Spanić, težak i posjednik iz Stankovaca, da bi prisilio sina Matu da potpiše pogodbu zamahuo je na njega sjekirom, a sin našavši se u životnoj opasnosti dohvatio je pušku dvocjevku iz koje je opalio dva metka. Starac teško ranjen u lijevu ruku i rebra prevezen je kolima u biogradsku banovinsku bolnicu. (t)

SINJ

Godišnja skupština lovačkog društva

Neurednosti i strančarstvo

Dne 11 t. m. održana je glavna godišnja skupština lovačkog društva u Sinju. Predsj. skupštine nije ni predložio da se pošalju običa ni brzojavi.

To je jedno od najstarijih lov. društava kod nas, a bilo je poznato sa svoja druženjubljа i agilnosti. Nikad se nije dopuštalo, da se unj unose političke strasti i strujanja. Jer svak je bio samo lovac—drug, pa bio bogat i siromah, bio seljak i gospodin. U zajedničkim lovovima svi su bili jednaki, svi braća i drugovi i nikome nikad nije ni na pamet padalo da odvaja seljaka od građanina. A to je i posve naravno u lovu, jer lov je i danas otavistički osjećaj pračovjeka lovca, koji se onda nije dijelio na seljake i gospodu. Radi toga i sinjsko lovačko društvo bijaše poznato i po okolnim srezovima, te su neka lov. društva i članovi češće dolazili u goste i u zajedničke lovove.

Ali — nažalost — iza 5 majskih izbora i u to lov. društvo uvukla se politika i strančarstvo i ono iskreno drugarstvo propalo. Lične ambicije i separatističke tendence razrušile onu čistu športsku svrhu tog društva. Iz drugih društava prigodom lov. skupštine dolazile parole i letci „Hrvati — lovci na okup", potražite svoju hrv. svijest, birajte Hrvata" itd. A u ovome našem društvu kuda će onda drugovi Srbi i Slovenci, kad i njih ima?!

I toliko je bio napredovao rad lov. dr. kroz 1936 g. da je morala sva uprava da dade ostavku. Jučer je ta uprava u ostavci podnijela izvještaje, o kojima se nije smjelo kritikovati Neki su članovi platili članarinu, a to nije bilo zavedeno, revizori su samo „provizorno" mogli da pregledaju knjige, jer su im iste dane na pregled tog jutra mjesto 8 dana prije itd. Na skupštini se vidjelo mnogo seljaka, o kojima se nije vodila kontrola i jesu li svi članovi društva, a među njih se proturala vijest, da sinjski lovci hoće da povise članarinu i da dadu lov u zakup samo „da seljake izbace". Čuli se glasovi „ne ćemo gospode" i „napose gospoda, napose seljaci", a tu diobu na seljake i gospodu vješto je podržavao i voditelj skupštine bivši podpresjednik P. B., o kojemu ne znamo po čijem nalogu je vodio skupštinu.

Iako pravila lov. dr. govore jasno, da „prestaje biti članom svaki onaj, ko ne plati za 5 mj. članarinu bez opravdanja", to se preko toga prešlo govoreći „kako mi odredimo onako će biti" i g. P. B. rekao je, da će on jamčiti za seljake, ali nije htio da dade i pismenu obvezu. Na predlog jednog uvaženog člana (pravnika), da se iz obje struje izabere podjednak broj člana za upravu, jer da među lovcima ne smije biti polit. strujanja, prvi je skočio P. B. vičući „ne ćemo, ne ćemo", a njegov ajutant držeći novu listu u ruci još jače vikaše „mi ćemo izniješti samo našu listu" (t.j. strančarsku).

Napominjemo da su se prošle godine oprostili svi stari dugovi za članarinu (preko 5000) i prema tome nije ni za koga bilo opravdana razloga što ni je platio za 1936 (po 2 din. mj.) Kad se prešlo na izbor nove uprave, g. P. B. htio je da se izbor njegove liste izvrši aklamacijom, a pravila kažu, da se to može „ako skupština zaključi jednoglasno". Pošto skoro polovina članova nije bila za to, to su oni ipak proveli iako su se u znak protesta proti tim nezakonitostima već prije mnogi članovi otstranili iz dvorane. Izabran je za preds. g. P. Britvić sa ostalom svojom kompanijom, među kojom ima i članova sokolske uprave (?!) Po Sinju se na sva usta govorilo o pobjedi „hrvatske liste", pa se nadamo, da će kroz ovu lovnu godinu i svi zečevi i jarebice nositi znak pravog hrvatstva, i da će se naći način kako će se sve one patke i guske, koje na zimu dođu ovamo također pohrvatiti i širiti hrvatstvo kasnije kad se vrate na sjever.

Lovac

MALA KRONIKA

Slabo lansiranje moda

Naš vijek naziva se vijekom tehnike i mode. S punim pravom, jer tehnika i moda danas vlada u svijetom. U modi danas susrećemo mnogo češće velike ekstravagancije i fantastične novine, nego ranije. Tako su u Parizu nedavno, prilikom velikih pozorišnih premijera, primjećene elegantne i otmene dame sa zubima u dugim bojama. Kad su se te dame nasmijale, moglo se primjetiti da je svaki njihov zub druečije obojen. Ova malo egzotična moda nije baš mnogo oduševila šire slojeve žena u francuskoj prestonici.

Kava sa lojem kao hrana

Urođenici koji stanuju u predjelima Adenskog Zaliva, kavu spravljaju na naročiti način. Oni kavino zrno spravljaju kao variv, stavljaju u njega začine. U loncu istope loj ili buter i na to sipaju mljevenu kavu. Ovoj smjesi dodaju šećernu trsku ili med i takvu kavu pojedu u slast. Urođenici ovo varivo često jedu i sa kuvanim kukuruzom.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D 6, svaka daljnja reč 50 p.
Ako je adresa u upravi Din 7.—
Za pismene upite treba poslati D. 2 u markama
(uvrštava se najmanje 2 puta)
Priopćeno po cijeni D 10 — Oglasi po tarifi

Za 30 dinara dobivate kod uprave Tribune Šibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotavanje 100

Oglas licitacije

Kod Banovinske bolnice u Šibeniku, održat će se dana 30 aprila 1937, u 11 sati prije podne prva usmena licitacija za prodaju kuhinjskih otpadaka (spirina) za vrijeme od 1 maja 1937 do 31 marta 1938 god.

Upravnik bolnice. 124-1

Oglas licitacije

Tehnički Odeljak pri Sreskom načelstvu u Šibeniku dana 17 aprila 1937 u 11 sati primaće ponude za uređenje bunara u selu Jezera opć. Tisno. Uslovi i predračun mogu se vidjeti svakog radnog dana u kancelariji Tehničkog Odeljka (od 7.30 do 13.30 s.)

122 - 3

Vođa njemačke organizacije dr Ley posjetio je tvornicu aeroplana „Caproni" u Milano, gdje je, kako naša slika prikazuje, snimljen prigodom jedne pauze za vrijeme doručka. Dr Ley sa predsj. Cianetti (desno) i vođa tvornice Caproni (lijevo)

Priča „TRIBUNE"

JULĆIKA

Otkad sam zašao u godine, ne zalazim u gostionice i slične ustanove. Eto, čovjek se okućio i postao štedljiv. Tako govorim pred ženom, kad hoću da pokažem, da i ja nešto mogu, kad hoću. Prijateljima i drugovima kažem, da ne idem u gostionice „iz principa". U oči mi se ne smiju, ali mnogi znadu te „principe". Ne zaboravim dodati, da gostionica loše djeluje na čovjeka, na njegovo zdravlje . . . onaj dim . . . pa sparina . . . i onaj miris , . . tako je neugodan. U potaji, zavidim prijateljima i znancima, kojima su Fortuni hirovi dopustili, da mogu provoditi život, kako hoće.

Tako naročito zavidim mome prijatelju Modestu, kod koga je ime nekako u suprotnosti s njegovim značajem. On baš nije osobito čedan. osobito, kad treba da pred nama, svojim prijateljima, pokaže kakav je on junak u svojoj kući i pred svojom boljom polovicom. Svi smo znali, da je njegova žena „zlatna", „krasna", „poslušna". Isto tako svi znamo, da ona „vjerojatno ne bi takva bila, da nije on pravi muškarac, pravi otac obitelji", čija je riječ odlučna u kući. Ispočetka, i ona se malko muvala, ali sada . . . sada je sama blagost, med, dobrota neizmjerna.

Nedavno sretoh prijatelja Modesta. Nismo se već odavno vidjeli. Kao pravi prijatelji, mi smo se dugo zadržali u razgovoru, jedan drugom pričali, i na kraju Modesto me je posve čedno pozvao, da podemo malko u kakav „bircus", da proslavimo naš susret. Nije bilo druge, staroga prijatelja treba poslušati, i mi se nađosmo kod stola.

Ispočetka, bili smo posve uzdržljivi. Tako, pričali smo nevine anegdote o svojim prijateljima i neprijateljima, a kasnije se malko jezik odvezao. Riječi su bile slab odsjev našeg sentimenta. Modesto je neprestano lijevao, ili kako on kaže „sipao", vino u čaše, kucao se i na kraju, kad je već bio vrlo raspoložen, ponudi, kao stariji i ugledniji, da se pobratimo. Cmoknuli se nijesmo, jer je b to mnogo stranoga svijeta, ali mi je, za uzvrat Modesto stisnuo desnicu, da me još i sada boli. Prosto, kao da mu je šaka od željeza.

— E, baš mi je drago, da sam stekao tako odlična pobratima. Velika je to utjeha u mojim godinama steći tako mlada i poletna pobratima . . . Nemaš, amice, pojma, kako će to razveseliti moju staru. Ona zna za te, pričao sam joj : . , tako te voli i uvažava . . .

— To mi osobito laska . . .

— Vraga ti neće laskati. Nije ona nitko i ništa. Ne znam, da li sam ti kada pričao . . . o svojoj ženi . . . Ah, ona ti je pravi biser . . . biser . . . krasna žena. Blago Božje, koje sam dobio. Ti znaš — pogleda me malko sumnjivo — kako žene često terorizi raju svoje muževe. Nije moja Julka takva. Kad dođem kući, ona uvijek prema meni jednako blaga, jednako susretljiva. Modesto moj, dušice moja, kako mi se osjećaš ? Hoćeš li jedan čaj, ili jednu dobru kavu . . onu pravu . . . crnu kavu . . . kakvu zna samo tvoja Julčika spraviti... De, mili moj, zaslužuješ ti...

— Lijepo, lijepo je to, kad se muž i žena vole, osobito u tim godinama . . .

— Ti, vidiš moja žena već toliko vremena želi, da te upozna . . . kako bilo, kad bismo pošli k nama . . . na crnu kavu . . . Vjeruj mi, da će mojoj ženi biti osobito milo. Bit će joj to najsretniji dan u životu.

— Znaš, dragi Modesto, kasno je...

— Kako kasno . . . Pobratili smo se danas, a ti nećeš sa mnom , . .k mojoj Julčiki ! Oh, da ona to zna, nikada ti nebi oprostila. Oprosti, amice. ako ti nećeš sa mnom poći, ja ću odmah poslati pikola, da je dovede. Odmah . . . Pikolo ! Pikolo !

— Nemoj, zaboga, nemoj ga slati, eto, dobro, kad hoćeš . . . ali jedanaest je sati..

— Nije to ništa . . . moja Julčika još ne spava . . . kažem ti . . . još ne spava . . .

Podosmo. Putem, Modesto opet uze hvaliti svoju ženu:

— Ja ti kažem, takve žene nema u pet država. Moram ti priznati, da sam silno sretan. Zamisli, mi se još nikada nismo posvadili. To ti je nešto. Nikada Ona ti je kao golub.

Stali smo pred Modestovom kućom. Prozori su bili zatvoreni, svijetla nema u čitavoj kući. Modesto, čedno i tiho, žovnu:

— Jula !

Ništa.

— Julčika, podiže on za oktavu, al opet ništa.

— Julčika, molim te otvori...

Ništa.

— Julčika, dušo, koga se vraga ne odzivlješ ? Otvori.

Učinilo mi se da se u kući nešto kreće. Najednom, naglo, kao da je duhnuo silan vjetar, prozor se otvori, i njemu se pojavi u noćnoj opravi gospođa Jula.

— Ti, vucibati...

— Nemoj, Julčika, zaboga...

— Šta nemoj, ti svinja jedna, u ovoj doba doći kući !

— Psst, pssst, zaboga sa mnom i John...

— Kakav John ?

— John Lobroock !

— Koja mi je to opet vucibatina ? I sigurno, bit će koji vinski drug. Sigurno je posegao u tvoj džep...

Ja sam, polako, a onda naglo, odmicao od vrata. Čuo sam samo još kako je voda pljusnula po trotoaru...

Prijatelja Modesta nisam još sreo, ga pitam, da li je i moj dio crne kave popio. Ako jest, bilo mu beričetno.

— J. L.

Direktor : HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik : BRUNOSLAV J. LORINI — Stampa : Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik— Plativo i tuživo u Siben